

CK.0000077992

DI VĂN HỌC NGHỆ THUẬT VIỆT NAM
THUẬT CÁC DÂN TỘC THIỂU SỐ VIỆT NAM

SONG HÀO

TÂN TRÀO

(KÝ SỰ)

NHÀ XUẤT BẢN HỘI NHÀ VĂN

LIÊN HIỆP CÁC HỘI VĂN HỌC NGHỆ THUẬT VIỆT NAM
HỘI VĂN HỌC NGHỆ THUẬT CÁC DÂN TỘC THIỂU SỐ VIỆT NAM

SONG HÀO

TÂN TRÀO (KÝ SỰ)

Tập ký

NHÀ XUẤT BẢN HỘI NHÀ VĂN

**ĐỀ ÁN BẢO TỒN, PHÁT HUY GIÁ TRỊ
TÁC PHẨM VĂN HỌC, NGHỆ THUẬT
CÁC DÂN TỘC THIỂU SỐ VIỆT NAM**

Cố vấn Ban Chỉ đạo: Nhà thơ Hữu Thịnh

Chủ tịch Liên hiệp các Hội Văn học nghệ thuật Việt Nam

BAN CHỈ ĐẠO

1. Nhà văn Tùng Diễm (Trần Quang Diễm) *Trưởng ban*
2. Nhà nghiên cứu, TS. Đoàn Thanh Ngô *Phó Trưởng ban*
3. TS. Trịnh Thị Thuý *Phó Trưởng ban*
4. Nhạc sĩ Nông Quốc Bình *Ủy viên kiêm Giám đốc*
5. GS.TS. Nguyễn Xuân Kính *Ủy viên*
6. PGS.TS. Lâm Bá Nam *Ủy viên*
7. ThS. Vũ Công Hội *Ủy viên*
8. ThS. Phạm Văn Trường *Ủy viên*
9. ThS. Nguyễn Nguyên *Ủy viên*
10. ThS. Nguyễn Ngọc Bích *Ủy viên*

Giám đốc

Nhạc sĩ Nông Quốc Bình

LỜI GIỚI THIỆU

Ủy ban toàn quốc Liên hiệp các Hội Văn học nghệ thuật Việt Nam là tổ chức chính trị - xã hội - nghề nghiệp, thành viên của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, mái nhà chung của các Hội Văn học nghệ thuật cả nước. Liên hiệp gồm 74 tổ chức thành viên với trên 45.000 hội viên là văn nghệ sĩ thuộc các Hội Văn học nghệ thuật chuyên ngành Trung ương và các Hội Văn học nghệ thuật tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương, trong đó có Hội Văn học nghệ thuật các Dân tộc thiểu số Việt Nam.

Trải qua gần 25 năm hình thành và phát triển, đến nay Hội Văn học nghệ thuật các Dân tộc thiểu số Việt Nam đã có hơn một nghìn hội viên, trong đó gần 600 hội viên là người dân tộc thiểu số hoạt động tại 34 tổ chức cơ sở và các chi hội, tỉnh thành hội trong cả nước. Trong giai đoạn từ năm 1999 đến nay, được sự quan tâm của Đảng và Nhà nước, đã có hàng nghìn công trình, tác phẩm văn học, nghệ thuật các dân tộc thiểu số Việt Nam được sưu tầm, nghiên cứu, biên dịch, sáng tạo.

Bộ sách này là một phần của Đề án “Bảo tồn, phát huy giá trị tác phẩm văn học, nghệ thuật các dân tộc thiểu số Việt Nam”, với mục tiêu là thực hiện chính sách dân tộc của Đảng, Nhà nước nhằm bảo tồn, phát huy giá trị tác phẩm văn học, nghệ thuật các dân tộc thiểu số Việt Nam; quảng bá di sản văn hóa các dân tộc thiểu số Việt Nam với bạn bè thế giới; góp phần xây dựng nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc và xây dựng khối đại đoàn kết toàn dân tộc, thúc đẩy tiến trình đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước và hội nhập quốc tế; bổ sung nguồn tài liệu phục vụ công tác giảng dạy, nghiên cứu, trao đổi, giao lưu và phát triển văn hóa giữa các tộc người, nhân dân trong và ngoài nước, với cộng đồng quốc tế.

Bộ sách là kết quả từ kho tài liệu hàng nghìn công trình, tác phẩm đã được nghiên cứu, sưu tầm, biên dịch, sáng tạo qua nhiều thế hệ tác giả, nghệ nhân, hội viên của Hội Văn học nghệ thuật các Dân tộc thiểu số Việt Nam.

Trong quá trình thực hiện bộ sách, Ban Chi đạo mong nhận được góp ý của quý bạn đọc gần xa.

TM. BAN CHỈ ĐẠO
TRƯỞNG BAN

Nhà văn Tùng Điền

Phó Chủ tịch Thường trực

Liên hiệp các Hội Văn học nghệ thuật Việt Nam

MÁY NÉT VỀ CHIẾN TRANH THẾ GIỚI LẦN THỨ HAI VÀ PHONG TRÀO CÁCH MẠNG VIỆT NAM

Ngày 1-9-1939, phát xít Đức tiến công Ba Lan. Chiến tranh thế giới thứ hai chính thức bùng nổ. Tháng 4-1940 Đức đánh chiếm Đan Mạch, Na Uy. Tháng 5-1940, Đức đánh chiếm Hà Lan, Bỉ, Lúc Xăm Bua và tiến quân vào nước Pháp. Ngày 22-6-1940, Chính phủ Pháp đầu hàng Đức. Từ cuối năm 1940 đến đầu năm 1941, Đức tiếp tục đưa quân chiếm Hung-ga-ri, Ru-ma-ni, Bun-ga-ri, Nam Tư, Hy Lạp... Sau hơn một năm chiến tranh, phát xít Đức đã thôn tính và đặt ách thống trị lên hầu hết các nước châu Âu.

Ở châu Á và Thái Bình Dương, phát xít Nhật nhân cơ hội Pháp, Hà Lan, Anh bị bại trận, nhanh chóng cướp lấy thuộc địa của những nước này. Đông

Dương là nơi Nhật chú ý trước tiên để mở đường xuống các nước Đông Nam châu Á.

Chiến tranh thế giới ngày càng lan rộng và ác liệt hơn. Ngày 22-6-1941, 190 sư đoàn gồm hầu hết lực lượng của Đức, của các nước chư hầu và các nước bị Đức chiếm đóng ở châu Âu tiến công Liên Xô, chiếm U-crai-na, Bê-lô-ru-xi-a, Môn-đô-vi, Đôn-bát, bao vây Lê-nin-grát và uy hiếp thủ đô Mát-xcơ-va... Ngày 8-12-1941, Nhật bất ngờ tiến công cảng Trân Châu (thuộc quần đảo Ha-oai, Mỹ), đổ bộ vào Ma-lai-xi-a và tuyên chiến với Anh, Mỹ. Trong sáu tháng, Nhật đã chiếm được Ma-lai-xi-a, Xin-ga-po, In-đô-nê-xia, Miến Điện, Phi-líp-pin, Hương Cảng, một số đảo ở Thái Bình Dương, xâm nhập Vân Nam (Trung Quốc)... Và từ tháng 9-1940, Nhật đưa quân vào Việt Nam, buộc Pháp phải chấp nhận yêu cầu chiếm đóng Đông Dương của Nhật.

Chiến tranh thế giới thứ hai đã lôi cuốn gần 100 nước vào cuộc huỷ diệt khổng lồ⁽¹⁾. Chính quy luật lợi nhuận tối đa và sự phát triển không đều về kinh tế và chính trị của chủ nghĩa tư bản đã dẫn đến cuộc

---

(1) Cuộc chiến đã huy động 110 triệu quân, làm chết hơn 50 triệu người, 34 triệu người bị thương, những thiệt hại về vật chất cực kỳ lớn...